

Andrzej Wiśniewski, Zbigniew Bagniewski

Lisęcice, st. "Z" Żwirownia, gm.
Głubczyce, woj. opolskie, AZP 98-36

Informator Archeologiczny : badania 25, 6-7

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kostkowice, st. 3 Góra Słupsko
gm. Kroczyce, woj. często-
chowskie
 AZP 91-53/---

Muzeum Archeologiczne i Etnogra-
 ficzne w Łodzi

Badania prowadził K. Cyrek. Obozowisko środkowopaleolityczne
 i obozowisko kultury ceramiki sznurowej.

Literatura: *Badania archeologiczne na Górnym Śląsku...*, s. 26-33.

Krzywońnity, st. I, gm. Huszlew, woj. białkopodlaskie patrz młodszy okres przedrzymski — okres
 wpływów rzymskich

Lisiećce, st. „Z” Żwirownia
gm. Głubczyce, woj. opolskie
 AZP 98-36/—

Uniwersytet Wrocławski Katedra Ar-
 cheologii

Badania prowadził mgr Andrzej Wiśniewski (autor sprawozdania).
 Opiekę naukową sprawował prof. dr hab. Zbigniew Bagniewski
 (UWr.). Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
 w Opolu. Pierwszy sezon badań. Obozowisko ze środkowego paleoli-
 tu, ślady osadnictwa neolitycznego.

Stanowisko odkryto w kwietniu 1991 r. podczas powierzchniowych badań o charakte-
 rze poszukiwawczo-weryfikacyjnym. Obecność materiałów kulturowych została stwier-
 dzona w rejonie południowej części wybijzyska położonego na północnym zboczu wyso-
 czynny (ok. 250 m n. p. m.). Stanowisko oddalone jest ok. 550 m na północny zachód od
 miejscowości Lisiećce. W związku z ciągłym zagrożeniem obiektu archeologicznego eks-
 ploatacją piasku i żwiru, w lipcu 1991 r. przeprowadzono w jego rejonie ratownicze bada-
 nia, obejmując eksploracją wycinek stanowiska (wykop I/91; ok. 26 m²). Ponadto wykona-
 no 3 sondáže geologiczne.

Pozyskano materiały kulturowe z paleolitu i neolitu. Wyroby paleolityczne spoczywały
 na wtórnym złożu, koncentrując się w żwirowo-piaszczystym utworze. Zabytkonośny ze-
 staw osadów uległ przemieszczeniu prawdopodobnie w okresie, którego dolną granicę
 stanowił schyłek I Pleniglacjału zlodowacenia Wisły. Osady te wypełniły zagłębienia znaj-
 dujące się w stropie plejstoceńskiej formy akumulacyjnej powstałej w okresie zlodowacenia
 Odry (?). Wyroby paleolityczne wykonano z krzemienia kredowego bałtyckiego. Ponadto
 odkryto narzędzie wykonane z otoczaka jaspisu oraz płytkę (podkładkę?) z granitu skan-
 dynawskiego. W zbiorze wyrobów paleolitycznych liczącym ok. 256 egzemplarzy wyróżnio-
 no 11 rdzeni, 143 odłupki (w tym formy retuszowane) oraz 27 narzędzi. Pozostałe okazy to
 odpady i niecharakterystyczne okruchy. Wśród rdzeni przeważają egzemplarze odłupkowe
 ze zmienioną orientacją oraz jednopiętowe, odłupkowe. Wystąpił również nietypowy rdzeń
 krawkowaty oraz pojedyncze łuszczenie. Półsurowiec odłupkowy charakteryzuje się obec-
 nością zróżnicowanych merytorycznie i pod względem kształtu form, tworzących krótkie
 serie. Do rzadkich należą odłupki „protowiórowe”. Wśród narzędzi dominują zgrzebla
 różnych odmian, które mają przeważnie retusz jednostronny, półstromy lub stromy. Grupę
 narzędzi reprezentują ponadto: 5 narzędzi wnękowych i zębanych, 2 rylce, drapacz niety-
 powy, przekłuwacz, 4 raclette oraz 2 odłupki zawierające retusz łuszczeniowy.

Wstępnie można założyć, iż pozyskany inwentarz stanowi część nielewałuskiego ze-
 społu, należącego do kompleksu mustierskiego późnej fazy środkowego paleolitu.

Inwentarz neolityczny, w którego skład wchodzi 69 wyrobów krzemiennych oraz dwu-
 stożkowaty przęślik gliniany, został wydobyty z gleby holoceńskiej oraz niżej położonego
 utworu piaszczysto-pyłastego z domieszką żwirów. Zabytki wystąpiły w układzie zaburzonym
 procesami zboczowymi i działalnością agrarną. Wśród wyrobów krzemiennych, wyko-

nanych przeważnie z narzutowego krzemienia bałtyckiego, wyróżniono: 33 odlupki, 18 wiórów, 5 narzędzi, 13 okruchów. Cztery odlupki wykonano z krzemienia jurajskiego, podkrakowskiego (?).

Materiały kulturowe wstępnie można łączyć z kulturą pucharów lejkowatych kompleksu raciborskiego.

Badania archeologiczne oraz geomorfologiczne będą kontynuowane.

Łęg, st. 2, gm. Połaniec patrz wczesna epoka brązu

Przegonia Narodowa, st. 1
gm. Czernichów, woj. krakow-
skie
AZP 103-53/13

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadził mgr Mirosław Zając. Finansowane przez inwestora i Konserwatora Zabytków Archeologicznych woj. krakowskiego. Drugi sezon badań. Obozowiska ze schyłkowego paleolitu.

Stanowisko położone jest na zwydmionej, wyższej, lewobrzeżnej terasie Wisły. Założono na obrzeżach kopalni piasku dwa wykopy. W obu wykopach eksplorację prowadzono warstwami mechanicznymi o miąższości 10 cm, w obrębie jednostek eksploracji o powierzchni $1/4 \text{ m}^2$. Materiał krzemienisty lokalizowano w obrębie $1/4 \text{ m}^2$ oraz w warstwie mechanicznej i w obrębie ogniw profilu glebowego. Całość materiałów przesiewano na sitach.

Wykop I/91 był kontynuacją wykopu I/90 i przylegał do niego od południa. Wykop miał na celu uchwycenie południowo-zachodniej granicy krzemienicy odkrytej w 1990 r. Przebadano obszar o powierzchni 23 m^2 — niewielka ilość znalezionych zabytków wskazuje, że ta granica krzemienicy przebiegała w partii terenu, która została zniszczona. Profil glebowy i pozycja stratygraficzna odkrytych zabytków nie różniły się od zaobserwowanych w wykopie I/90.

Wykop II/91 założono ok. 40 m na południowy zachód od wykopu I/90 i I/91, w miejscu odkrycia w wybierzysku skupienia zabytków. Przebadano obszar o powierzchni 39 m^2 na nie zniszczonej partii terenu o szer. 4–7 m i dł. kilkunastu metrów. W profilach wykopu odsłonięto typową glebę bielicową z warstwą orną ścinającą górne partie poziomu eluwalnego.

Podczas badań pozyskano ok. 11 000 zabytków krzemienistych, występowały one głównie na gł. 60–80 cm, w poziomie iluwalnym i stropowej części poziomu skały macierzystej. Rozkład planigraficzny wskazuje na występowanie układu krzemienicowego z uchwyconą zachodnią granicą i mocno zniszczonymi partiami południową i wschodnią. Wśród pozyskanych zabytków wyróżniono 85 rdzeni i fragm. rdzeni. Przeważają formy jednopiętowe wiórowe i jednopiętowe odlupkowe, występują także rdzenie dwupiętowe i w niewielkiej ilości formy ze zmienioną orientacją, ponadto wystąpił 1 obłupień. Ponad 10% odkrytych zabytków stanowią wióry i odlupki techniczne, obok dominujących zatępców występują dwupiętniki, wierzchniki i odnawiaki. Wśród 110 narzędzi retuszowanych największą grupę stanowią różne typy drapaczy (50). Zbliżone liczebności mają grupy rylców (11) i liściaków z retuszem na stronie spodniej (10 — zarówno dwukątowe, jak i trzepieniowate). Pozostałe narzędzia (półtylczak, tylczaki, wióry i odlupki luskane) wystąpiły w mniejszych ilościach. Zwracają uwagę pojedyncze zabytki wykonane z radiolatytu, przy głównie stosowanym surowcu jurajskim podkrakowskim.

Zestaw narzędzi i występowanie techniki rdzenia wiórowego dwupiętowego wspólnoodłupniowego wskazują na przynależność omawianego zespołu do kultury (cyklu) świderskiej.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Badania terenowe zostały zakończone.